Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

9 ОКТЯБРЬ 1967 й.
2-йил чиқиши.
ДУШАНБА
№ 237 (392).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкентдаги трактор-йиғув заводининг ишчи лари Улуғ Октябрнинг 50 йиллик байрами шарафига янги мажбурият олиб ишлашмоқда.

Сиз суратда илғор ишчилардан (чапдан О. Го лолбов, З. Тоҳиров, Г. Кулагин ва А. Шмилев ўртоқларни кўриб турибсиз.

Вазира Рашидова Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикасининг илғор ишчиларидан. У кунлик иш нормасини 120—130 процент бажариб Октябрь байрамига муносиб совға тайёрламоқда.

Учта тўққиз қаватли уй

Чилонзорнинг Оқтепа кварталида қад кўтараётган уч бино ҳамманинг диққатини тортяпти. Бу бинолар 9 қаватлидир. Уччала бинони пойтахтимизга ёрдам қўлини чўзиб келган қардош украинлар қурмоқдалар.

Корпуслардан бирини 3-Киев қурилиш поездининг йигитлари тиклашмоқда. Ҳозир сўнгги бетон ва пайвандлаш ишлари олиб борилянти. Қурилиш илғорларидан бири Владимир Гоначук ва Василий Куманскийлардир. Йигитлар Украинада бундай баланд биноларни қуришда катта тажриба орттиришган.

Яна бир неча ҳафталардан кейин бу катта объектга пардозчилар келишади. Хуллас, Украина бинокорлари ўз меҳнатлари билан яна 150 оилани қувонтиришади.

ДЎСТЛИК КИТОБИ

Арман китобхонлари серқуёш республикамизга бағишланган яна бир китобчага эга бўлдилар. «Совет Ўзбекистони» номли бу брошюра Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 50 йиллик юбилейи муносабати билан нашр этилди.

Китобча фактларга жуда бой. Муаллиф тарих фанлари кандидати Қ. Фозилхўжаев ўзининг бу брошюрасида Совет Ўзбекистони экономикаси, фан ва маданияти соҳасида эришилган ютуқларини баён этади.

Автор китобчада арман ва ўзбек халқлари ўртасида мустаҳкам дўстлик тўғрисида батафсил тўхталади ҳамда Тошкентни қайта қуришда фаол қатнашаётган арман бинокорларининг меҳнатларини тараннум этади.

«ШОНЛИ 50 ЙИЛЛИК»

Чилонзор массивидаги 11-кварталда янги кутубхона очилганига ярим йилча бўлди. Кутубхонадаги минглаб китоблар қўлдан-қўлга ўтмоқда.

Белинский номли бу кутубхона ходимлари қисқа вақт ичида бир неча тадбирлар ўтказишди. Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган тематик тадбирлар ҳам бир талай.

Куни кеча «Шонли 50 йиллик» деган кеча ўтказилди. Кечада 1917 йилдан бери КПСС аъзоси И. П. Судар революция ҳақидаги хотираларини китобхонлар билан ўртоқлашди. Нуроний пенсионер пролетариатнинг буюк доҳийси Владимир Ильич Ленинни кўрган. Нотиқ доҳийнинг ажойиб фазилатлари ҳақида ҳаяжонланиб гапирди.

Навбатдаги сўзни 1919 йилдан бери КПСС аъзоси, собиқ чапаевчи А. А. Серечев олади. Ўртоқ А. А. Серечев гражданлар урушининг улуғ қўмондони Чапаев дивизиясида командирлик қилган. Собиқ жангчи душманларга қақшатғич зарба берган дивизиянинг қаҳрамонона ишларини ҳикоя қилиб берди.

Т. Т. Шадилов кечада «Улуғ Октябрь революцияси ва унинг жаҳоншумул аҳамияти» ҳақида лекция ўқиди.

«КАНАЛ»

«Буюк оқим» номли ҳужжатли фильмни томоша қилганмисиз? Ўзбек кино ҳужжатчилари яратган бу ҳаётий экран лавҳалари кинофонетикамизнинг дурдоналаридан бири бўлиб қолган.

Фильм 1939 йилда суратга олинган эди. Унда Катта Фарғона канали қурилиши акс эттирилганди. Ўзбекистон ССР илмий-оммабоп ва хроникал ҳужжатли фильмлар киностудияси Улуғ Октябрнинг шонли ярим асрлик тўйи муносабати билан шу темага яна мурожаат қилди.

«Канал» деб номланган бу фильм муваффақиятли суратга олиб бўлинди. Янги фильмда ҳам Катта Фарғона канали қурилиши ҳақида ҳикоя қилинган. Уни тайёрлашда «Буюк оқим» номли фильм лентала ридан кенг фойдаланилди.

МАРОҚЛИ СУҲБАТ

Турли темаларда суҳбатлар ўтказиб туриш бўлинмамизда одат тусига кириб қолган. Бу суҳбатлар ҳарбий қурувчиларнинг сиёсий онгини оширишига ёрдамлашмоқда.

Бўлинмамизда буюк инқилоб иштирокчилари, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари ва саноатнинг пешқадам кишилари билан учрашувлар уюштирилиб турилади. Улар ўзларининг қаҳрамонона ишлари ҳақида сўзлаб берадилар. Яқинда Тошкент область суд коллегиясининг аъзоси Ҳамидулла Муҳаммаджонов «Совет оиласини мустаҳкамлаш» деган темада суҳбат ўтказди. Суҳбат жуда ҳам қизиқарли ўтди.

Ж. СОБИРОВ,
ҳарбий ишчи.

● „Юбилей йилининг энг яхши бригадаси“ конкурси

ҒОЛИБЛАР

Хўжалик ҳисобида ишловчи комплекс бригада бошлиғи Сайфуан Абдулин айланма зинадан пастга тушди-да, тўрт қаватли бинога қараб қўйди. Ишдан кўнгли тўлди шекилли, прораб Юрий Карауловга қараб сўз бошлади:

— Мана, охирги шиферни ҳам том устига ёпдик, энди уйни пардозловчиларга топшираверсак бўлади. Шу ҳақда, ўз зиммамизга олган мажбуриятни бажарганимиз тўғрисида бошқарма ва трестга хабар берсангиз бўлади.

Абдулин бир группа ишчилар олдига яқинлашди.

— Яхшигина уй қурдикда, шоввозлар. Бу уйни ҳам тез, ҳам соз қурдик. Уч ой ичида янги уйни бунёд этганимиз яхши ишлаганимиздан дарак бериб турибди. Эсингиздами, баъзи бировлар биз шундай муддат ичида уй қурамиз деганимизда, бизнинг сўзимизга ишонишмаганди. Мана биз мажбуриятни бажариб юзимиз ёруғ бўлиб турибди,—деб сўзини якунлади бригада бошлиғи.

— Чилонзорда қурилиш ишлари бошланаётган пайтда,—деб эслайди Сайфуан,— мен 153-қурилиш трестининг Зиёев бригадасида ишлардим. Коллектив жуда яхши эди, унинг аъзолари ҳар доим илғорликни қўлдан беришмасди. Бир куни мени қурилиш трестига чақиришиб, бригадир вазифасида ишлашни таклиф қилишди. «Бригадангга қурувчиларни йиғ-да, 3-қурилиш трестига ишга ўтавер» дейишди трестдагилар.

Дастлабки кезлари анча қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Бригадада фақатгина ўз касби бўйичагина ишлайдиганлар тўплангани. Ғишт терувчи фақатгина бинога ғишт қўйишнинг уддасидан чиқар, дурадгор эса ёғоч ишидан бошқасини билмас эди. Бизнинг бригадамиз комплекс бригада бўлгани учун ҳам бундай ҳолга барҳам бериш, бир ҳунар эгаси бир неча ишни ўринлатиб кетавериш керак эди.

Шу мақсадда биз бригада аъзоларининг ўқишини ташкил этдик. Қурувчилар ҳам ўқиб, ҳам ишлаб бир неча касбларни эгаллашди. Меҳнат интизоми мустахкамланди. Буларнинг ҳаммаси ишда ўз самарасини кўрсата бошлади.

Ана шундан бери орадан ўн йил ўтди. Шу давр ичида Сайфуан Абдулиннинг аҳил бригадаси азаматлари ўн минг квадрат метр ҳажмда олтита турар жой биносини, ҳар бири 140 ўринга мўлжалланган иккита болалар боғчасини, Тошкент аэропортидаги даволаниш шаҳарчасини, 1-нои заводининг янги цехи ва ёғ-мой комбинатининг ювиш цехини бунёд этдилар.

Юбилей йилида Сайфуан Абдулин бригадаси аъзолари бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. «Октябрь 50 йиллиги номи»ни олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, коллектив аъзолари ойдан-ойга қурилиш суръатини оширмоқдалар. Юбилей йилида бригада Кафанов кўчасида 60 квартирали турар-жой биносини муддатидан анча олдин қўлдан чиқарди. Рисовая кўчасидаги 40 квартирали бино эса муддатидан бир ой илгари пардозловчиларга топширилди. Бунёд этилган бу уйларнинг сифати аъло даражада эканлиги кишини қувонтиради.

«Главташкент с т р о й» комплекс-қурилиш бригадаларининг август ойи ишларига яқинда якун ясалди. Биринчи ўрин 3-қурилиш трестининг 5-қурилиш бошқармасидаги Сайфуан Абдулин бошлиқ бригадасига берилди. Бригада юбилей йили топшириқларини адо этиб бўлди.

Келажакдаги режалари ҳақида бригадир шундай дейди:

— Юбилей йили топшириқларини бригадамиз аъзолари муваффақиятли адо этишди. Йил охиригача биз Чилонзорда яна бир 40 квартирали турар-жой биносини бунёд этишга аҳд қилдик. Биз бу ваъдалинг ҳам устидан чиқамиз. Чунки ҳар бир янги турар-жой биноси кишиларга олам-олам қувонч келтиришини биз жуда яхши биламиз.

В. САМОЙЛИН.

Шаҳар байрамга тайёрланмоқда

✦ ✦ ✦

КОМСОМОЛ МАЙДОНИДА

Ҳар бир корхона, муассаса ва ташкилотларнинг коллективлари ва ҳар бир меҳнаткаш улуғ сана шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ўзларининг муносиб совғаларини ҳозирлаётирлар. Шу кунларда гўзаллашиб бораётган шаҳримизни сайр этган киши у кун сайин чирой очаётганлигининг гувоҳи бўлади.

Ҳамма жойда шаҳар кўчаларини, марказий хиёбонлар, майдонлар ва биноларни безаш тараддуди бошланди. Байрам кунлари атрофга чашма тараб турган Комсомол майдони ҳам ўзгача чирой очади. Октябрь район партия ва комсомол комитетлари район территориясидаги тарихий майдонларни бу байрамга, айниқса юксак дид билан безашга киришишди. Октябрь район партия комитетининг секретари Х. Ёқубжонова байрамга тайёргарлик ҳақида қуйидагиларни ҳикоя қилди:

— Комсомол майдонидаги совет космонавтларининг портретлари ўрнатилган стенд, беш йилликни улуғловчи ва бошқа стендлар қайта реставрация қилиниши билан бирга майдонда катта миқёсда безаш ишлари олиб борилади. Қурилиш техникуми биносининг Навоий кўчаси томонида, бино пештоқида «Октябрнинг 50 йиллиги» деган шиор остида улкан панно ўрнатилади. «Ленин комсомолининг шонли йўли» номли бу панно Ленин комсомолининг қаҳрамонона ишлари ҳақида ҳикоя қилади. Комсомол билетига сурати туширилган беш орден алоҳида-алоҳида стендларда тасвирланади.

Бинонинг ўнг томонида Совет давлати ва Коммунистик партия раҳбарларининг портретлари ўрнатилади. Ҳар бири 2 метрлик катталикдаги бешта Ленин ордени тасвири ишланади.

Тошкент трамвай-троллейбус парки томонида эса: «Комсомол КПСС нинг фаол ёрдамчиси ва ўринбосари!» деган катта шиор кўзга яққол ташланиб туради. Комсомол майдонини дид билан безашга қурилиш техникуми, трамвай-троллейбус паркининг коллективлари, рассомлар коллективи жалб этилди. Район комсомоллари ўз майдонларини безаш ишида яқиндан иштирок этадилар.

«Средазэнергоцветмет»нинг махсус қозон ремонт механика корхонаси шу кунларда мамлакатимиздаги пахта тозалаш заводлари учун кўплаб пахта қуритиш агрегатларини ишлаб чиқармоқда.

Суратда: шу корхонанинг илғор электр пайвандчиларидан А. Кудрявцев билан М. Иброҳимов ўртоқлар. Бу икки илғор ишчи барча топшириқларини 1,5 баробар адо этаётир. М. Нуриддинов фотолари.

Семинарда

Тошкентда Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон каби қардош республикалар ва Ўзбекистон шаҳарлари санитария маорифи уйлари врач - методистларининг семинари иш бошлади.

Дастлабки машғулотларни москвалик медик, профессор Л. Орловский ва республика санитария маорифи уйи бош врачи Э. Юсупов, врач С. А. Аъзамхўжаев ўтказишди. «Санитария маорифи иши ва унинг вазифалари» каби циклдаги машғулотларни улар мароқ билан тинглаб, пойтахтимизнинг турли шифохоналарига экскурсия қилишди.

Республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ва санитария маорифи уйи томонидан ташкил этилган бу семинар 15 октябргача давом этади.

ЯНГИ СОВҒАЛАР

Тошкентдаги «Сувенир» фабрикаси байрам арафасида харидорларга янги совғаларидан тақдим этади. Шулардан бири консультант Юрий Котовнинг Хўжа Ислом минорасидир. Ижодкор Хивадаги бу тарихий ёдгорлик намунасини рангдор тошлардан ишлаб кўрсатди.

Фабрика улуғ ўзбек мутафаккири Алишер Навоийнинг металлдан ишланган барельефини, Самарқанддаги Шоҳи-Зинда ёдгорлигининг кўринишларини ҳам тайёрлашга киришди.

Ю. Котов тайёрлаган бу совғалар яқинда республика савдо палатаси ташкил этган сувенир ва совға буюмлари конкурсида ғолиб чиққан эди.

Суратда сиз асбобсозлик заводининг илғор ишчиси Лирия Нагаевани кўриб турибсиз. У шонли санани смена топшириқларини 140—150 процент адо этиш билан кутиб олмоқда. А. Тўраев, фотоси.

Қувонч чексиз

Ўтган ҳафта Октябрь районида янгидан ташкил топган «Бешқайрағоч» массивидаги ўқувчиларнинг қувончи чексиз бўлди. 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармаси коллективи массивда 1320 ўринли типовой мактаб биносини фойдаланишга топширишди.

Зилзилага бардош беролмай бузилиб кетган Лабзак кўчасидаги 106-мактаб учун янги бино шу ерда барпо этилди. Мактаб Лабзак ва бошқа кўчалардан иморат қилиб кўчиб келган оилаларнинг фарзандларини ўз қучоғига олди.

Маданият байрамлари

Чет мамлакатларда Ўзбекистон маданияти кунларини ўтказиш одат тусига кириб бормоқда. Мухбиримиз Ўзбекистон ёзувчилар союзида бўлганда бу соҳада келгусида амалга ошириладиган тадбирлардан хабардор бўлди.

Фақат келгуси йилнинг ўзида саккиз жойда Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадалари ҳамда ҳафталиклари ўтказилади. Германия Демократик Республикасида бўладиган ўзбек маданияти декадаси чинакам байрамга айланади.

Ўзбекистон адабиёт ва санъат арбоблари Покистонга ҳам меҳмон бўлиб борадилар. Покистонда ўтказиладиган ўзбек халқининг маданият байрами Покистон ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни тағин ҳам мустаҳкамлашда муҳим омил бўлади.

Бундан ташқари РСФСР да ҳам Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларини ўтказиш кўзда тутилади. 1968 йилда Қорақалпоғистон Автоном республикасига ўзбек маданият арбоблари декада ўтказиш учун меҳмон бўлиб борадилар.

ОКТЯБРГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

БАЙРАМ ҚЎШИҚЛАРИ

«Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги» сўзлари ёзилган грампластинка конвертлари Тошкент грампластинка заводи босмахонасида куни кеча кўплаб нусхада босила бошлади. Бу конвертларни тайёрлайдиган икки дастгоҳни Москвадаги «Апрель» заводи коллективи тошкентлик ҳамкасбларига йўллашди.

Ўрнатилган дастгоҳлар ёрдамида смена давомида 25 минг дона грампластинка конвертлари тайёрланмоқда. Илгари бир сменада ана шу конвертлардан фақат 3 минг донаси тайёрланарди. «Апрель»чилар совғаси туфайли ана шу кўрсаткич саккиз баробарга ошди.

Юбилей грампластинкаларининг фақат аъло сифатли ишлаб чиқарилишида М. Азимова, Е. Гаврилова, Т. Худойберганова, В. Немудрова каби меҳнат вахтасида ишлаётган меҳнатсеварлар хизмати катта. Улар қўлидан чиқаётган грампластинкалар байрам дастурхонига йиғилганлар қалбини янада шод этади.

ФИДОКОРЛАР

«Умумхалқ шодиёнаси байрамигача қолган кунларни зарбдор меҳнатимиз билан кутиб оламиз» — Пойтахтимиздаги 2-пойафзал фабрикасининг коллективи шу кеча-кундузда ана шу шиор асосида меҳнат қилмоқда.

Шу кунларда фабриканинг барча цехларида иш қизғин. Юбилей шарафига бошланган социалистик мусобақада 3, 5, 7-цех коллективлари яхши кўрсаткичларга эришмоқда.

Меҳнатсевар коллективнинг ўз машъаллари бор. Анвар Беков ва Мурод Маъруповлар ажойиб ғалабани қўлга киритиб ўзларининг шахсий икки йиллик планларини аллақачон адо этишди.

Фабрика коллективи юбилей йилининг учинчи квартали планини муддатидан илгари ўринлатиб, тўққиз ой давомида пландан ташқари 16 минг ва тежалган маҳсулот ҳисобига 18 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарди.

Шу кунларда ғайратига-ғайрат қўшиб ишлаётган пойафзалчилар ўз имкониятларини яна бир бор чамалаб кўрдилар. Октябрь ойи планини муддатидан олдин адо этиб, пландан ташқари икки минг жуфт ва тежалган маҳсулот ҳисобидан ҳам шунча пойафзални байрамга армуғон қилишга аҳди-паймон қилдилар.

МЕҲНАТ ҚУВОНЧИ

Нури Раҳимовани фабрикада ҳамма танийди. У кўпчилик ичида биринчи бўлиб юбилей вахтасининг зарбдори деган унвон эгаси бўлди. Шунинг учун ҳам илғор тикувчининг иш дастгоҳи ёнида турган кўчма вимпелга ҳамма ҳавас билан боқади.

Нури Раҳимова 3-тикувчилик фабрикасида Валентина Плетневанинг икки йиллик планни Совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилей тўйигача, беш йиллик топшириқни эса В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллигигача бажариш ҳақидаги ташаббусига қўшилган эди.

Сўзи билан иши бир пешқадам тикувчи Н. Раҳимова бугун икки йиллик планни бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

Н. Раҳимованинг дугоналари А. Кузьмина, Х. Толипова, Р. Насриддинова, М. Яруллина каби меҳнатсеварлар Валентина Плетнева ташаббуси асосида ишлаб, ўзларининг икки йиллик шахсий планларини муваффақиятли ўриндилар. Улар шу кунларда беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЧОРВАДОР»

КУКРАККА ТАҚИЛАДИ ГАН БЕЛГИНИНГ ТАСВИРИ

Кўкракка тақиладиган бу белги доира шаклида нейзильбердан ясалган (кумуш югуртилган) бўлиб, диаметри 30 миллиметрдир.

Белгининг ўртасида узоқдан кўриниб турган тоғ олдида чорвачилик фермаси жойлашган бўлиб, ундан ҳам олдинроқда қўй подаси боқиб турган чўпон от устида тасвирланган.

Айлана бўйлаб, юқори томонда «Хизмат кўрсатган чорвадор», паст томонда — «Заслуженний животновод» деб ёзилган. Ўзбекча ва русча текстлар ўртасига нуқталар қўйилган.

Белгининг орқа томонида ўртадан юқорироқда қуёш нурлари устида «ЎзССР» деган сўз ёзилган, пастда эса пахтаси очилган ғўза шохларидан ишланган виньетка тасвири ясалган бўлиб, унинг устида белгининг номери кўрсатилган пентача тасвирланган.

Тасвир ва ёзувлар бўрттириб берилган.

Кўкракка тақиладиган белги тешикча ва ҳалқача орқали колодкага уланган бўлади, колодканинг ўрта қисми Ўзбекистон ССР Давлат байроғи рангида бўлган муар лента билан қопланган.

Кўкракка тақиладиган бу белги тўғнағич ёрдами билан қадалиб, кўкракнинг ўнг томонига тақиб юрилади.

ЮБИЛЕЙ КЛУБИ

Бу мўъжазгина, шинам Маданият уйи улкан қурилишлар оғушида ҳайқирган Чилонзорнинг ям-яшил, сочин бир чеккасида жойлашган. Чамаси шунинг учун бўлса керак, клуб доим гавжум бўлади. Чор атрофдан бу ерга кекса ва ёш қурувчилар келиб туришади. Улар бу ерда ўзлари қизиққан машғулотни топадилар.

Мана, қироатхонада бир неча йигит шахмат тахтаси устида «жанг» қилаётир. Бошқалар газета ва журналлар ўқишяпти. Яна бир хиллар кутубхонадан китоб танлаб олишяпти. Байрамдагидек чиройли қилиб безатилган фойе ёнида жойлашган хоналардан музика товуши эшитилади. Эстрада оркестри машқ қилмоқда. Томоша зали эса, ичида одам тўла бўлишига қарамай, жим-жит. Бугун бу ерга СССР халқ артисти Раҳим Пирмуҳамедов келган. У кинода босиб ўтган ўз ижодий йўли, ўзи ижро этган қаҳрамонлар ҳақида, Совет санъатининг шонли 50 йиллиги тўғрисида гапирмоқда. Кеча охирида томошабинларга «Маҳаллада дув-дув гап» фильми кўрсатилади.

Деярли ҳар оқшом шундай бўлади. Глиэр номидаги Маданият уйида сайлов ўтказилгандан кейин бу ер юбилей клубига айланиб қолди. Унинг фаолияти кун сайин кенгайиб, қатнашчилари кўпайиб бормоқда.

Бир хил одамларга Октябрь ҳақидаги материалларни ўқиш маъқул келади. Бошқалар «Қаҳрамонона 50 йил» кинолекторийсини ёқтирадилар, баъзилар эса ҳаваскорлик тўгаракларини, ветеранлар Советида ишлашни хуш кўрадилар.

Лекин у қадар катта бўлмаган клубга ҳамма сиғавермайди. Шунинг учун ҳам баъзи тадбирлар микрорайон маҳалла ва кварталларида ўтказиладиган бўлди. Бу усул жуда қўл келди. Райондаги маҳалладан 14 дан 7 тасида клуб филиаллари очилди. Улардан бири, Чилонзордаги 1-кварталда, Гагарин кўчасида жойлашган уй ҳам доим гавжум бўлади. Бу ерга эрталабдан бошлабоқ музика ёки балет студиясига қизиққан болалар келишади. Кечқурун эса, газета ва журналлар ўқишга, суҳбат ёки лекциялар эшитишга, бичиш-тикиш тўгарагининг машғулотларига қизиққан катталар келадилар. Уй мудири Мария Иннокентьевна ҳаммани мамнуният билан кутиб олади. У филиал активистлари А. П. Барфоломеева ҳамда М. И. Ежова билан биргаликда квартал аҳолисининг эҳтиёжини тўла қондиришга ҳаракат қилади. Беш кунлик иш ҳафтасига ўтилгандан бери меҳнаткашларнинг дам олиш масаласи янада муҳимлашди.

Бу ерга келганлар райондаги ветеран коммунистлар билан, соғликни сақлаш ва маданият ходимлари билан учрашувлари, ҳаваскорлик тўгаракларининг раҳбарларидан маслаҳат олишлари, уларнинг ишида иштирок этишлари мумкин. Тўгарак аъзоларининг юбилей виставкаси ҳам шу ерга қўйилган.

Ҳозир бу ерда ҳамма байрамга тайёрланмоқда. Кичкинтойлар байрам концертларини тайёрламоқдалар. Деворий газетага материал уюштирмоқдалар. Чеварлар юбилей совғаларини битиришга шошилмоқдалар.

Район маҳаллалари ҳам гавжум. 3-Чархкамолон маҳалласидаги Совет давлати ташқи сиёсатига бағишланган лекция қизиқарли ўтди. «Мевазор» маҳалласида Яқин Шарқдаги аҳвол ҳақида савол жавоб кечаси, «Кумариқ» маҳалласида СССР халқлари дўстлиги кечаси, «Қозиробод» маҳалласида «Жаҳон харитаси олдида» деган суҳбат, «Қурилиш» маҳалласида «Совет Иттифоқига хизмат қиламан» деган мавзуда ҳарбий хизматга чақирилувчилар кечаси ўтказилди.

Юбилей клуби ёрдамида кино ва концертлар, Маданият уйининг қўғирчоқ театри ва унинг халқ чолғу оркестри аҳолига янада яқинлашди. Лекин клубнинг асосий мақсади КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» Тезисларини кенг пропаганда қилиш, район аҳолиси ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий ахборотларни кучайтириш, атеистик пропагандани янада кенгайтиришдир. Бу бежиз эмас. Юбилей клуби мингларча оила жойлашган ерда очилган. Аҳолини коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси руҳида тарбиялаш унинг бурчидир. Шунинг учун ҳам ҳар куни янгидан-янги тадбирлар ўтказилади.

Киношунос А. С. Рябцев, шоирлардан Уйғун ҳамда Туроб Тўла, кекса коммунист М. Баджиев ва В. С. Сударслар билан бўлган учрашув ғоят қизиқарли ўтди. Бу ерда маиший хизмат университети, кинолекторий, назарий конференциялар, Маданият уйи ҳаваскорларининг концертлари мунтазам бўлиб туради.

Умумхалқ байрами арафасида маҳаллаларда «Жаҳонни титратган ўн кун», «Сўнмас у кунлар шуҳрати», «Октябрь қаҳрамонларидан — шу куннинг қаҳрамонларигача» деган тематик суҳбатлар ўтказилади. Туркистонда инқилоб учун курашганлар билан учрашувлар ўтказилади, шунингдек КПСС Марказий Комитети Тезисларига бағишланган лекциялар ўқилади.

«Билим» жамияти район ташкилотлари билан биргаликда юбилей клубида ўтказган Октябрь ўқишлари Чилонзор район меҳнаткашларида чуқур таассурот қолдирди. Маҳаллаларда «Большевиклар партияси — Октябрь ғалабаларининг ташкилотчиси», «Ўзбекистон Компартияси — КПССнинг жанговар отрядларидан бири», Туркистон большевиклари Октябрь инқилоби арафасида», «Совет Ўзбекистони — СССР халқларининг қардошлик оиласида», «Ленин — Октябрь доҳийси» ва бошқа темаларда лекциялар ўқилди. «Ленин йўлланмаси билан», «Ўзбекистонга келинг», «Душман гирдоби», «Чапаев», «Ҳамза», «Осиё устида бўрон» фильмлари кўрсатилди.

Юбилей клуби «Главташкентстрой» ҳамда қардош республикалар қурилиш-монтаж поездларининг меҳнаткашлари билан яқин алоқада. Қардош республикалардан келган қурувчилар бу ерга тез-тез меҳмон бўлиб турадилар.

Қурувчилар шаҳарчаларида ўтказилаётган «Дўстлик учрашувлари», Маданият уйида ўтказилган ёшларнинг дам олиш кечалари мароқли бўлди. 3-Чархкамолон маҳалласи аҳолисининг архитектор Обид Зайниддинов билан бўлган учрашуви айниқса қизиқарли ўтди. У жонажон шаҳар қурилиши ҳақида, қардош халқлар дўстлигининг самаралари тўғрисида, беш йил мобайнида Тошкентда салкам 6 миллион квадрат метр уй-жой қурилиши, кўплаб боғлар, хиёбонлар, гулзорлар пайдо бўлиши, кўчалар очилиши, янги майдонлар вужудга келиши ҳақида гапирди. Бутун бир янги шаҳар, коммунистик келажакнинг шаҳри бунёд бўлмоқда.

Шу кунларда Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари О. Соқиев, олимлардан И. Тожиев ва А. Икромов, врачлардан А. Илҳомов ва Ф. Боймуҳамедов ҳамда бошқалар аҳоли ҳузурида бўлдилар. Улар Маҳмуд Тожиев бошчилигидаги маҳалла коммунистлари аҳолини ўз атрофига жипслаб, диндорларга қарши курашганлари, яширин мачитни ёпганлари, янги клуб, чойхона, кутубхоналар очганликлари, аёллар учун бичиш-тикиш тўгаракларини ташкил қилганлари, уларнинг ўқиши ва ишлаши учун шароит яратиб берганликларини ҳақида гапирдилар.

Ҳа, юбилей клубининг тарбиявий ва идеологик фаолияти кенг. Клуб фаолияти одамларга маъқул бўлмоқда. Бу ерга партия ва совет ходимлари, олим ва артистлар келмоқдалар. Юбилей клубига ёшларнинг қизиқаётганлиги клуб ва унинг филиалларида қизиқарли ва фойдали ишлар кўп бўлаётганлигидан дарак беради.

Б. ПАЛАЦКИЙ.

Ёш ишчи Фахрулло Азизов Тошкент асбобсозлик заводи ферз-механика участкасининг илғор токарларидандир. Бу меҳнатсевар ёш ишчи ўзининг смена ва ойлик топшириқларини анча ортиғи билан адо этиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Фахрулло Азизов йиллик топшириғини 10 ойда бажаришга аҳд қилган.

Коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси чевар тикувчи Санталат Абдуфаттохова В. И. Ленин номли янка буюртма кийимлар тикиш фабрикаси марказий ательесининг пешқадам мастерларидан биридир. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига Салтанат Абдуфаттохова йиллик топшириғини муддатидан анча илгари бажариш учун курашмоқда.

ЎЗТАГ ЛЕНТАСИ

КОЛХОЗ ВОДОПРОВОДИ

Хоразм область, Хазорасп районида Нариманов номли колхознинг икки посёлкасида водопровод шохобчаси ўтказилди. Бу ерда артизиан қудуқлари пармаланди, сув оқиб келадиган қувурларнинг узунлиги ўн километрга етиб қолди. Ҳозир Хоразм областида жами 12 колхозда водопровод қурилмоқда. 6 колхозда қурилаётган водопровод юбилей йилида ишга туширилади. Бу соҳадаги ишларни ихтисослашган қурилиш-монтаж бошқармалари олиб бормоқда.

САНЪАТЧИ ХОТИРАСИ

Самарқандда Ўзбекистон халқ хофизи, мақомлар устаси Хўжа Абдулазиз Абдурасулов ҳайкали очилди. Ҳайкални очиш маросимида республика композиторлар союзининг раиси А. Жабборов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ю. Ражабий, республика театр жамияти президиумининг аъзоси Б. Насриддинов ажойиб артист, Ўзбекистон композиторларининг бутун бир авлодини тарбиялаб вояга етказган устоз Хўжа Абдулазиз Абдурасулов тўғрисида гапириб беришди.

Шу кунларда республиканинг шаҳар ва қишлоқларида совет Ўзбекистони санъатининг қалдирғочлари бўлмиш артистлар, бастакор хотирасини абадийлаштирувчи ёдгорликлар қўйилмоқда.

1963 ЙИЛ

25 ДЕКАБРЬ. Тошкент ГРЭСида 150 минг киловатт қувватга эга бўлган биринчи турбогенератор фойдаланишга топширилди.

* * *

28 ДЕКАБРЬ. «ВЛКСМ 40 йиллиги» номли Оҳангарон ГРЭСида ўн учинчи — сўнгги қозон агрегати ишга туширилди.

* * *

31 ДЕКАБРЬ. Олмалиқда республика рангли металлургиясининг тўнғич корхонаси мис эритиш заводи ишга туширилди. Шу куни дастлабки тонна хомаки мис олинди.

* * *

27—28 ДЕКАБРЬ. IV чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

* * *

ДЕКАБРЬ. Ўзбекистон Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» фахрий унвонини таъсис этди.

Республика пахтакорлари Давлатга 3 миллион 688 минг тонна «оқ олтин» сотдилар.

* * *

1963 йилда 29 та янги саноат корхонаси ва 55 та йирик цех ишга туширилди.

* * *

Шу йили Ўзбекистоннинг 157 саноат корхонаси муассасалари экспорт учун маҳсулот тайёрлади. Улар халқаро бозорга 200 номдаги хилма-хил молларни етказиб бердилар.

* * *

1963 йилда Тошкентдаги турли олий ўқув юртларда Осиё ва Африкадаги 14 мамлакатдан 365 студент келиб ўқиди.

* * *

Ўрол Тансиқбоевга «СССР халқ рассоми» фахрий унвони берилди.

* * *

Шу йили Ўзбекистон ССРга 82 мамлакатдан 300 делегат ва группалар меҳмон бўлиб келди.

* * *

Тошкентда СССР халқлари адабиёти махсус магазини очилди.

* * *

«Ўзбекфильм» студияси 1963 йилда тўртта бадиий фильм: «Бешаласи Фарғонадан», «Самолётлар қўнолмади», «Сенинг изларинг», «Саҳро осмонида» фильмларини экранга чиқарди.

* * *

Механик-ҳайдовчилардан М. Дадажонов ва Ж. Кўчиевлар машинада пахта теришда рекорд қўйдилар. М. Дадажонов ўз машинасида 350 тонна, Ж. Кўчиев 320 тонна пахта терди.

ХАБАРОВСК ЎРМОНИНИНГ КЕЛАЖАГИ

Совет гавани бўлган Комсомольск Амур темир йўли изи бўйларида янги механизациялаштирилган ёғоч тайёрлаш хўжаликлари тузиляпти. Бу хўжаликлар икки миллион кубометрга яқин ёғоч тайёрлаш қувватига эга бўлади. Узоқ Шарқ ўрмонида, Амур дарёси шохобчаларидан бирининг соҳилида ўтмишда фақат овчиларгина юра оларди. Ҳозир бу ерда цемент ортган ағдарма машиналар, темир-бетон ташиётган юк машиналари қатнамоқда. Цехларнинг корпуслари турар жой бинолари, клуб, касалхона ва бошқа шу кабилар қурилмоқда. Ўрмон оша йўллар ётқизиляпти. Гассинск деб аталган янги ўрмон хўжалиги юзага келтирилмоқда. Бу хўжалик ҳар йили 350 минг кубометр ҳажмида ёғоч етказиб беради.

Ҳозир Хабаровск ўлкасида 17 ўрмон хўжалиги ишлаб турипти, икки йилдан кейин уларнинг сони 24 га, беш йиллик охирида эса 31 га етади. Совет Иттифоқининг янги қурилишлари Узоқ Шарқдан қўшимча равишда 6 миллион 800 минг кубометр ёғоч оладилар.

Шу билан бир вақтда бу ерда ўрмон массивларини тиклаш ва кенгайтириш тадбирлари ҳам кўрилмоқда.

Алексей КАРПЕНКО, (АПН).

ПЕНСИОНЕР— ФАХРИЙ ПИОНЕР

Бу учрашув Чилонзордаги Ленин номли 4-мактаб-интернат ўқувчиларида яхши таассурот қолдирди. Ўқувчилар Улуғ Октябрга бағишлаб тантанали учрашув ўтказдилар. Мактабга 1920 йилдан бери КПСС аъзоси, пенсионер Муҳаммаджон Тожизода таклиф қилинди.

— Бугунги бахтли кунимиздан ҳар қанча ўргилсанг ҳам арзийди,— дейди отахон. Сизлар ана шу бахтли кунларимизга ҳамиша содиқлигингиз билан фахрланаман.

Учрашувда интернат партия ташкилотининг секретари Р. Пиригулова, бош тарбиячи З. Нажимов меҳмонни табрикладилар. Шундан кейин залда қарсаклар янграйди. 6-синф ўқувчиси М. Зиёева поларанг галстукларни М. Тожизода бўйнига тақиб қўяди. Ленин номли мактаб — интернатнинг фахрий пионерига қабул қилинган нуроний меҳмонга гулдасталар тақдим этилади.

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАДА

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти тарих-филология факультетининг тарих бўлимини битирувчи студентлар шу кунларда шаҳардаги 19, 59, 73, 119-мактабларда практика ўтказмоқдалар. Педагогик практикага тажрибали методистлардан Нормат Холматов, Ваҳоб Умаров, Маҳкам Тошмуҳаммедов, Асад Аҳмедовлар раҳбарлик қилишяпти. Бўлажак ўқитувчилар институт қучоғида олган назарий билимларини амалда синаб кўришларида шу мактабларнинг тажрибали тарих ўқитувчиларидан С. Камолова, М. Шукуровалар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Шунинг учун ҳам студентлар таълим ва тарбиянинг сирини ўрганиб, дарс процессида ўқитиш методларига тўла амал қилиб қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар. Студентлар практикаси декабрь ойининг охиригача давом этади.

А. АБДУВАЛИЕВ.

«ЯНГИЕР» СОВХОЗИ ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

Қўриқ ерда ташкил қилинган «Янгиер» совхози ихтиёрига етти юз гектар ер ажратиб берилди. Бу ерларни Мирзачўл чўлқуварлари ўзлаштирган. Сўнгги ўн йил ичида чўл марказида вужудга келган бу олтинчи хўжалик шаҳарликларни ва янги совхозларнинг аҳолисини сабзавот, картошка ва мева билан таъминлаб туради.

Сабзавот етиштириш учун ихтисослаштирилган қўриқ ердаги бу дастлабки хўжаликда новлар ва босим ҳосил қиладиган қувурлардан қуриладиган тежамли суғориш системаси барпо этилади. Совхоз далаларига сув ерга ётқизилган асбоцемент қувурларидан оқиб боради. Бу қувурларнинг ҳар бири секундига икки юз литргача сув ўтказа олади.

Ҳозир «Янгиер» совхозида 5 километр узунликдаги ер ости каналлари ишга тушириш учун тайёрлаб қўйилди. Келгуси йил баҳорда бу каналлардан совхознинг дастлабки бир неча юз гектар ери суғорилади, беш йилликнинг охирида эса ҳувуллаб ётган икки ярим минг гектар ер сув ичади. Бу тадбир совхозга ҳозир Мирзачўлнинг қўриқ ерларидаги барча хўжаликлар етиштираётган миқдорда сабзавот олиш имконини беради.

Фира Антова билан Надя Бонова ўртоқлар Липецқ шаҳаридан Тошкентни қайта қуриш учун келганлар. Улар ҳозир шаҳримизнинг Киров районидаги «Мариаз—5» микрорайонида қурилаётган турар-жой биноларини пардозлашда фаол қатнашиб, смена ва ойлик топшириқларини 1,5 баробар адо этмоқдалар.

Суратда: илғор пардозчи бинокорлар Ф. Антова ва Н. Бонова ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

— Қўшнилар масаласига келсак, марҳамат, герр Гитлер, бемалол еяверинг. Ҳеч қандай қаршилик йўқ. Бизга қолса, мингта майда мамлакат билан алоқа қилгандан кўра, битта қудратли давлат билан алоқа қилиш осонроқ. Бизнинг асримизда майда давлатлар бўлмаслиги керак. Бу портлаш қанчалик тез рўй берса, шунчалик яхши. Майли, Гитлер яхшилаб қаддини ростлаб олсин-да, бутун кучини тўплаб, советларга ташлансин. Бу бизга хуш келади... Агар бунгача немислар, бурни кўтарилиб кетган инглизларни ҳам бироз қитиқлаб қўйишса, яна яхши.

— Бу масалалар жуда қалтис. Уларга менинг ақлим етмайди! — деди Василий ўрнидан туриб.

Василий «Фламме» акционер жамиятининг идорасига телефон қилди. Мистер Ярослав Кочекни вакил қилиб юборган компания ана шу жамият билан савдо қилар эди. Уни жамиятнинг бош директори Шилленберг билан уладилар.

— О, мистер Кочек! Саломлар, саломлар! Кўпдан бери сизни кутаётган эдим.

— Герр Шилленберг, мени қачон қабул қила оласиз?

— Хоҳлаган пайтингизда! Истасангиз ҳозироқ келинг.

Василий шошилмасдан отланди. Портфелини олди-да, Лиза билан хайрлаша туриб, хушчақчақ оҳангда гапирди.

— Шундай қилиб, буюк жанг бошланяпти!

У «Фламме» жамиятини нацистлар Америкадан нефть сотиб олиш учун махсус ташкил қилганликларини, жамият раҳбарлари ёлланган одамлар эканлигини, унинг асли хўжайини эса рейхмистер Герингнинг ўзи эканлигини биларди.

Баланд бўйли, сарғиш сочли герр Шилленберг Американинг йирик нефть компаниясининг вакилини иззат-икром билан кутиб олди.

— Агар суҳбатимизда ўринбосарларим — вице

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида)

директор Бломе билан Цизель ҳам қатнашсалар қарши эмасмидингиз?— сўради у.

— Йўқ.

Қора рангга бўялган ҳашаматли дуб шкафлари билан безатилган хонага фасони эскирган костюм кийиб олган икки киши кириб келди. Булар бориб турган бюргерларнинг ўзи эди. Улар америкалик меҳмон билан танишгач, яшил сукно ёпилган столнинг нариги бошига бориб тавозе билан ўтиришди.

Герр Шилленберг ўз қўли билан идишларга қайноқ кофе қуйди. Уни Василийга узатар экан, мистер Кочек бир қадаҳ шнапс ичмайдиларми, деб сўради.

— Емон бўлмасди! — Василий аввал ичкиликни кейин кофени ичди.

Асосий ишга киришилди. Шилленберг «Стандарт ойл» компаниясининг вакилига «Фламме» жамияти Америкадан ёнилғи сотиб олишни янада кўпайтириш, айниқса авиацион бензинни кўпроқ сотиб олишга тайёр эканлигини, компания узоқ муддатли кредитлар тузиши лозимлигини, Германияда замонавий бензин омборлари қуриши кераклигини айтди.

— Агар кредит билан берилса, биз сиздан йилига 250 минг тоннагача бензин, 30 минг тоннагача машина мойи сотиб олган бўлур эдик.

— Мен ҳозироқ шартнома тузишга тайёрман.

— Кредит нима бўлади?

— Компания сиз билан фақат коммерсия кредити, яъни қисқа муддатли кредит туза олади. Бензин омборлари масаласига келсак, мен компания билан маслаҳатлашиб кўраман.— Василий ҳотиржамлик ва ишонч билан гапирар эди.

— Сизнинг таклифингизни директорлик кенгашида муҳокама қилиб кўрамиз,— деди Шилленберг.

— Марҳамат, мен сизни шоширяётганим йўқ! Бир илтимосим бор эди. Менинг идорам учун бирон бир жой топилдармикин. Бу ерга яқинроқ жойда бўлса, яна яхши.

Вице директор Бломе шу ондаёқ мистер Кочекка ёрдам беришга киришди.

Василий Ганс Вебер билан боғланиши шарт эди. Лекин Вебер ҳақида шубҳа қилмаслик учун қандай қилиб алоқа боғласа бўлади? Василий Берлинда ҳар қандай телефон суҳбатига қулоқ солиб туришларини билар эди. У Лизадан Постдам вокзалига бориб телефон автоматдан Веберниng уйига қўнғироқ қилишни ва эски таниш сифатида висолга чақиришни илтимос қилди.

— У ақлли йигит,— деди Василий,— сен қўнғироқ қилишинг биланоқ, гап нимада эканлигини тушунади. Бизнинг бу ерга келишимиз кераклигини билиб, хабаримизни кутаётган бўлса керак.

— Агар Вебер мен билан учрашгиси келса, қаерни тайин қилай?— сўради Лиза.

— Шу атрофни айтавер. Вокзалнинг ўзига тайин қилсанг ҳам майли. Атрофни бироз айланинглар. Агар орқангиздан одам тушмаганлигига ишонч ҳосил қилсанглар, буёққа келаверинглар. Бугун тун жуда қоронғи. Биров сизларни кўриши амримаҳол.

— Сен Веберга тўла ишонасанми? Агар одам танлашда хато қилсак борми?

— Вебер ҳар доим менга яхши одам сифатида таассурот қолдирган. Бунинг устига Сарьян ҳам унга яхши баҳо берган. Ҳар ҳолда Сарьянга ишонса бўлади-ку. Фрау Браунни бизнинг сафимизга қўшган ҳам Веберниng ўзи эмасми?

— Буларнинг ҳаммаси атайлаб қилинган маккорлик бўлса-чи?

— Биз одамларга маълум даражада ишонмаслигимиз мумкин эмас. Акс ҳолда иккаламиз ҳам разведкачиликка ярамай қоламиз...

Вебер уйда экан. Лиза телефон қилганидан севиниб кетгани овозиданоқ билинди. У шу ондаёқ учрашишга тайёр эканлигини айтди.

Лиза узоқданоқ Веберниng новча, озғин гавдасини танидида, тўппа-тўғри олдига борди, қўлтиқлаб олиб, боққа бошлаб кирди.

— Бизникига борамиз. Уй яқин. Эрим сизни кутяпти! — деди у.

Василий билан Вебер самимий сўрашди. Вебер жаноб Кочекни кўриб, жонланиб кетгандек эди.

— Келар экансизлар-ку!

Василий уни диванга таклиф қилди. Кичик столни унинг олдига суриб, шотланд вискиси билан қадаҳларни тўлдирди.

— Гапиринг, дўстим, қандай янгиликлар бор? Яхши жойлашиб олдингларми?

— Гаплашадиган гаплар кўп. Нимадан бошлашимни билмаяпман. Аввало келганларингиз учун жуда хурсандман. Аҳволим дуруст. Ҳозир ташқи ишлар министрлигининг элчилик бўлимида ишлаяпман. Шунчаки, референтлик лавозимида.

— Хўш, Германия ҳақида қанақа фикрдасиз?

— Нима десам экан... Шу менинг Ватаним эканига ҳам ишонгим келмайди. Ҳамма нарса, айниқса одамлар шунчалик ўзгариб чўчишадики, улар бир-бирига бирон оғиз ортиқча сўз айтишдан қўрқишади Муттасил даҳшат остида яшашади.

— Наҳотки сиз ҳам шунга кўникиб кетган бўлсангиз. Кураш олиб бораётган одамлар йўқми?

— Курашиш оғир, жуда оғир.— Вебер бошини қуйи солиб, анча вақт жим ўтирди. Кейин Василийга қаради.— Албатта курашаётган софдил одамлар бор. Лекин булар денгиздан томчи, холос.

— Шундоққу, лекин томиб-томиб кўл бўлади деган гап борку.— деди Василий.

— Албатта... Аммо баъзан шундай ҳам бўладики, томчилар кўлга айланмасдан туриб қуриб кетади...

— Рост, гоҳо шундай бўлади,— деди Василий.— Биламан, озгинагина софдил одамлар шундай катта давлатнинг полиция машинаси билан курашишга қодир эмас. Лекин қаршилик бор экан, немислар нацизмни ёқтирмаслигини бутун жаҳон билади.

— Биз ҳам худди шунинг учун ҳаракат қиляпмиз. Биз озчиликмиз. Лекин тўгарагимизнинг аъзолари ҳаммаси яхши, ишончли одамлар. Кўп иш қилаётганимиз йўқ. Аммо иложимиз борича ҳаракат қиляпмиз. Биз ёрдамга муҳтожмиз! — деб тугатди у паст оҳангда.

— Вақти келиб бу тўғрида ҳам гаплашамиз,— деди Василий. Ҳозир менга сизнинг ёрдамингиз керак. Мен бу ерга америкалик сифатида келдим. «Стандарт ойл» нефть компаниясининг Германиядаги вакилиман. Мен Берлинда идора очаман. Менга хизматчилар керак бўлади. Сиз идорам учун юрист консультант, яхшироқ бухгалтер, хат ишлари билан шуғулланувчи ходим, менинг ўзимга эса бирон бир қоровул ва хизматкор топиб беролмайсизми? Улар антифашист курашчилар бўлиши шарт эмас. Фақат гестапо билан алоқадор бўлмаган инсофли одамлар бўлсин.

— Менимча, шундай одамларни топиб бера олсам керак. Улар бизнинг танишлигимизни билишлари керакми?

— Йўқ.

(Давоми бор).

ШАРҚ ЮЛДУЗИ

СЕНТЯБРЬ СОНИДА

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИНИНГ НАВБАТДАГИ 9-СОНИ ВОСМАДАН ЧИҚДИ. ЖУРНАЛ ЎРТОҚ Ш. РАШИДОВНИНГ «СОЦИАЛИСТИК МИЛЛАТЛАРНИНГ РАВНАҚИ ВА БИР-БИРИГА ЯҚИНЛАШУВИ» МАҚОЛАСИ БИЛАН БОШЛАНАДИ. ЁЗУВЧИ ЖОНРИД АБДУЛЛАХОНОВНИНГ «МОҲИДИЛ» РОМАНИ, ШОИР ДУШАН ФАЙЗИЙНИНГ «ОНАИЗОР» ДОСТОНИНИНГ БОБЛАРИ ҚИЗИҚИБ ЎҚИЛАДИ. ЖУРНАЛХОНЛАР АКАДЕМИК ҚОРИНИЁЗИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН М. ҚОРИЕВНИНГ «УЛУҒБЕК ИЗИДАН» МАҚОЛАСИ, МИРТЕМИРНИНГ ЮНУС РАЖАБИЙ ҲАҚИДАГИ «УЛУҒЛИК» МАТЕРИАЛИ БИЛАН ТАНИШАДИЛАР.

КЕКСА ҒАЗАЛХОНЛАР ҲАБИБИЙ, МУШКИН, Ш. НУРХОН ВА КАМТАРЛАРНИНГ ШЕЪРЛАРИ ҲАМ ШУ СОНДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН.

«ҚАРДОШЛАР АДАБИЁТИДАН» РУБРИКАСИ ОСТИДА БОСИЛГАН Е. ЧАРЕНЦ ДОСТОН ВА ШЕЪРЛАРИНИНГ ТАРЖИМАЛАРИ, «САНЪАТ» РУБРИКАСИ ОСТИДА А. АБДУЛЛАЕВНИНГ «ИНСОН ГЎЗАЛЛИГИ МАДҲИ» МАТЕРИАЛИ ЁРИТИЛГАН. УЛУҒ АЛИШЕР НАВОИЙ ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНГАН МАТЕРИАЛЛАР, ҒАФУР ҒУЛОМНИНГ ««УНУТИЛМАС САТРЛАРИ»НИ ҚИЗИҚИШ БИЛАН ЎҚИЙСИЗ.

АДАБИЁТШУНОС ОЛИМ О. ШАРАФИДДИНОВ ЎЗИНИНГ «ЙИЛЛАР ВА ЙЎЛЛАР» МАҚОЛАСИДА ЎЗБЕК СОВЕТ АДАБИЁТИ БОСИБ ЎТГАН ШОНЛИ ЙЎЛНИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ. «МАҲОРАТ МАСАЛАЛАРИ», «МЕРОСИМИЗНИ ЎРГАНАМИЗ», «ГУЛҚАЙЧИ» БЎЛИМЛАРИДА ҲАМ ҚИЗИҚ-ҚИЗИҚ МАТЕРИАЛЛАР БОР.

СУВ бетон дамбаларга урилиб ўтгандан сўнг қоқ-қуруқ қум билан шиббаланган оддий дамбаларга етганда шаштидан қайтди-да, аста оқа бошлади.

— Бунинг ҳамма ёғи қум-ку, сувни шимиб кетмайдими?—дея сўради ҳамон ҳайратда турган Моҳидил.

—Ҳамма гап шунда-да, — деди Латифжон севинчини яширолмай. — Нақ уч ярим ойдан бери тажриба ўтказаман, натижасини дафтар-дафтар қилиб ёзиб ҳам қўйганман.

— Тушунолмадим. Канал дамбаларини бетонлашдан воз кечиш керак демоқчисиз?

— Бошдан-оёқ бетонсиз қурилиш тарафдориман. Мана, ўйлаб қаранг-а, ҳозир сувнинг бетонланган жойларида нақадар нотинч оқканини кўрдингиз. Бетонсиз жойларга етгандагина сув тинчиди. Бу билан тез тинади. Кейин унинг лойқаси қаёққа кетади? Ўйлаб қаранг-а!

Моҳидилнинг кўзлари катта-катта очилиб кетди.

— Тўхтанг, — деди у шошиб, — тинган сувнинг лойи қумга қапишиб кетади демоқчисизда?

— Лой эмас, балчиқ, Моҳидил, балчиқ. Аму суви тинч оққан пайтда йил фаслига қараб, ҳар кубометрига олти килограммдан ўн икки килограммгача балиқ қолдиради. У бир ярим метргача қум ичига сингиб, каналнинг ости-ю, қирғоқларини бетондай мустаҳкамлаб ташлайди. Ўзингизга маълумки, Қизилқумнинг ҳар кубометр тупроғида уч процентгача гипс бор. Шу гипс балчиқ билан қўшилиб ҳақиқий бетонга айланади-қолади, ўйлаб қаранг-а! — Дониёров ўз мақсадини батафсил тушунтирди.

Жонрид АБДУЛЛАХОНОВ

(РОМАНДАН ПАРЧА)

— Демак, бетон заводига ҳам ҳожат қолмас экан-да? — сўради Моҳидил ҳаёлчанлик билан.

Латифжон бошини сарак-сарак қилди.

— Йўқ, унчалик эмас. Тўғонлар, котлованлар учун, сувни тез оқизиш зарур бўлган жойлар учун бетон керак. Бўсиз қирғоқларни нуратиб, ўпириб юбориши мумкин. Аммо асосий лойиҳада кўрсатилгандай бошдан-оёқ каналнинг ости-ю устига бетон ишлатишга ҳожат йўқ. Ундай қилиш ортиқча харажат, ортиқча меҳнатдан бошқа нарса эмас.

— Бунинг устига қурилиш муддатини ўзайтириб юборишини айтмайсизми, — беихтиёр уни қувватлади Моҳидил.

— Балли, балли, Моҳидил, ҳаммасига тушунибсиз, — Латифжоннинг кўзлари чақнаб кетди. — Мана шунақа таклифлар ҳисобига қурилиш муддатини бемалол қисқартириш мумкин.

Моҳидил елкасида унинг қўллари турганини ҳам сезмай тикилиб қолди.

— Шунча гапларингиз бор экан, нимага ичингизда сақлаб юрибсиз? Буни рўёбга чиқариш керак. Ахир бу билан миллионлаб давлат маблағини тежаб қоламиз-ку? Менингча, баҳоси йўқ идеяга қўл урибсиз. Тезроқ ёруғликка олиб чиқинг уни. Офтоб есин! Бўлмаса моғорлаб қолади.

Латифжон хомуш тортди.

— Бунақа гаплар ҳаммага ҳам ёқавермас экан, — бирдан терс ўгирилиб олди у. — одамларнинг қўлида муҳр босилиб, тасдиқлаб қўйилган қўлланмалар бор. Уни бузишга ҳамма ҳам журъат қилавермайди. Ўйлаб қаранг-а, менга ишонишди, мени қувватлашди ҳам дейлик. Хўш, бунақа нарса дарров амалга ошиб кетақолармиди? — у тажанг ҳолда қўл силтаб қўйди.

— Вақтингизни аяяпсизми?

— Вақт... — Латифжон бурнини жийириб кулди. — Анави сафар, ишдан совиб қолибсиз, деб таъна қилгандай бўлувдингиз. Бу сафар... Йўқ, мен сиздан гина қилаётганим йўқ. Сиз ҳақсиз. Қурилишга янги келган пайтларимда менинг ҳам юрагимда ўт чақнарди. Шу ўт ҳарорати билан ёниб турардим. Кўп йиллик орзуларим шу даргоҳда рўёбга чиқишига амин эдим. Лекин кирда гиёҳ ёмғир билан тирик, шоир илҳом билан, биздака кишилар эса.. бировларнинг қўллаб-қувватлашига муҳтожмиз.

Моҳидил ўйга толди.

— Сиз ҳадеб Болтаевни қоралайверманг, мени хафа қилиб қўясиз. Биринчидан, Ҳошимжон менинг жонажон дугонамнинг турмуш ўртоғи, иккинчидан, ўз акамдай кўраман уни.

Улар бир-бирларига тикилиш билан ким нима ҳақида ўйлаётганини кўзларидан ўқиб олаётгандай эдилар.

Ёш рассом Козим Султонов яқинда буюк мутафаккир шоир Алишер Навоийнинг иккита портрети устида олиб бораётган ишини ниҳоясига етказди. Портретлардан бирида Навоийнинг сиймоси ён томондан акс эттирилган. Унда шоирнинг жўшқин илҳом билан ижод қилаётган пайти ўз ифодасини топган. Иккинчи портретда Алишер Навоий бутун бўйи билан тасвирланган. Бошини ўнг томонга хиёл буриб турган шоир гўё қуюлиб келган мисраларни ҳозиргина қоғозга тушириб бўлган-у, бир лаҳзагина узоқларга нигоҳ ташлаб тургандек туюлади кишига.

Ёш рассом Козим Султонов ўзининг ана шу асарлари билан ўзбек халқининг севимли шоири Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейига муносиб совға тайёрлади.

ЗАВҚЛАНАСИЗ, ҲУЗУР ҚИЛАСИЗ

Нозик дид ва юксак маҳорат билан яратилган ҳар хил совға-саломлар, ўйинчоқлар кўрган кўзни яшнатиб, дилни қувонтиради.

Ўймакор-рассом Владимир Ан яратган ўйинчоқларни кўрган киши қора-қайин ва арғувон ёғочларида қанчалар мўъжиза яшириниб ётганига ҳайрон бўлади. Нақ қош ижод этган ғалати образлар шунчалик ҳаётийки, улар кўрган кишини беихтиёр кулдиради.

Мана, Владимир Ан ясаган «Она» «Олифта йигит», «Қудалар», «Ҳофизлар» деб аталган ўйинчоқларга бир назар ташланг. Буларда ҳамма нарса оддий, гўё ўйинчоқларнинг ўзи ҳам осонгина яратилгандек. Аммо ёғочга жон киритиш, фикрни лўнда, қисқа оддий ифодалаш учун санъаткор озмунча меҳнат сарфламаган! Бу асарлар ўймакор-рассомнинг юксак бадиий дидидан дарак беради.

Ушбу суратларда кўрсатилган совға-саломларнинг бир қисми Монреаль кўргазмасида намойиш қилинди. Уларнинг бир қисми Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан ташкил этиладиган юбилей кўргазмаси учун жюри томонидан қабул қилиб олинди.

Қорақайиндан ясалиб, чиройли бўёқлар берилган билагузуклар, шода мунчоқлар, маржонлар — хотин-қизлар пардози учун жуда яхши зеб-зийнатдир. Безакчи-рассом Тоҳир Тўхтахўжаев ишлаган ана шундай буюмлар ўзининг гўзаллиги, янгича шакли, оригиналлиги билан харидорларнинг эътиборини ўзига жалб этмоқда.

Ёғочдан йўниб ишланган ўйинчоқлар ҳам диққатга сазовордир. Бу борада А. Усиков ва А. Мордухаевларнинг «Карвон», «Доира» сингари асарлари маҳорат билан ишланганини алоҳида қайд қилиш мумкин.

Мана, «Карнайчи» деб аталмиш ўйинчоққа бир назар ташланг. Тўрт кишилик созандалар ансамблини тасвирлаган бу асар ўзбек халқининг ўз миллий маданиятига бўлган меҳр-муҳаббатини ифодалаётгандек туюлади. Ёш рассом Мирюсуф Толиповнинг «Тўй» номли асарини ҳам завқланмасдан, тўлқинланмасдан томоша қилиш мумкин эмас. Арава устида уялинқираб кетаётган куёв ва келин, аравани тортиб бораётган, от, пакана бўйли карнайчи — буларнинг ҳаммаси юксак дид билан, бадиий анъаналарга мос равишда ишланган.

О. АПУХТИН.

Суратда: В. Ян ясаган ўйинчоқлардан намуналар.

Суратда: Мирюсуф Толипов иш устида.

ҲАБИБИЙ

ВИСОЛ ИСТАБ

Ҳамиша ишқ эли ўз ёридан висол истар,
Висоли шавқида йўл фикр ила хаёл истар,
Чароғу хилват ила суҳбату жавол истар,
Лаб очса сўзга вафо узра қийлу-қол истар,
Сўзига ташналари лаълидан зилол истар,
Нахуш кулиб, юзидан парпираб ниқоб олса,
Гаҳи қўлига ғазалхон бўлиб китоб олса,
Гаҳи тарона учун танбуру рубоб олса,
Муҳаббат устида ҳам сўз очиб ҳисоб олса,
Юрак ҳароратидан қилса деб савол истар,
Кишига бўлса агар толеи мададкори,
Ҳаёти ичра анинг ёри-ёру дилдори
Бўлур нафас банафас меҳрибон хабардори,
Топиб висолига кенг йўл бу ошиқи зори,
Ширин каломи била жон ҳузури бол истар,
Менинг нигорим ажаб шўху дилбару зебо,
Замон гўзалларида тенги йўқ, ўзи танҳо.
Кўзин олур кишининг барқ уриб қуёш осо.
Яшаб замон базамон кўрмасун завол асло.
Ҳабибий эрта-ю кеч топса деб камол истар.

САНЪАТЧИ ҚИЗЛАР ҚЎШИҒИ

Ўлкам кўксидаги дурдона бизлар,
Кимки бегонадур, бегона бизлар,
Эл қошида яхши жонона бизлар,
Бахти улуғ, очиқ пешона бизлар.
Санъат майдонида бўлдик жилвагар,
Ҳар қайсимиз бир ўзга соҳиб ҳунар.
Кўрсатармиз ҳар лахза сунъий дигар,
Фаҳму фаросатда фарзона бизлар.
Давр айланиб келди, бизларнинг даврон,
Ялламизга боғда булбуллар ҳайрон,
Ҳар қадамда гуллар бўлғай паришон
Саф-саф бўлиб юрсак мардона бизлар.
Шундай гўзал чоғни қилмоқ рисола,
Эй Ҳабибий, сенга бўлди ҳавола.
Ғунчадан гул боғда ишлар пиёла,
Ушлаганда олтин паймона бизлар.

Шариф НУРХОН

МУШТОҚИ ДИЙДОР

Олти ёшингача танимас эрдим,
Еттида дучоринг бўлдим, севгилим,
Қирниг атрофидан бирга гул тердим,
Дўсту вафодоринг бўлдим, севгилим.
Саккиз-тўққиз ёшда қирда юрганда,
Ёшлик, баҳор завқин бирга сурганда,
Болалар баслашиб лола терганда,

КЕКСА ҒАЗАЛХОНЛАРИМИЗ

Содиқ тарафдоринг бўлдим, севгилим.
Ўн икки ёшингда сен бўлдинг чевар,
Чечан қўлларингдан келди юз ҳунар,
Эпчилсан, доносан ҳам меҳнатсевар,
Мен ҳам мададкоринг бўлдим, севгилим.
Ўн уч ёшда бўлдинг гўзалдан гўзал,
Тилинг булбул бўлди, сўзларинг асал,
Мен билан бирлашиб, куйладинг ғазал,
Мухлиси ашъоринг бўлдим, севгилим.
Ўн олтида бўлдинг чиройдан чирой,
Ўн еттида бўлдинг мисли тўлин ой,
Биров қилмасин деб сувимизни лой,
Кун-тун хабардоринг бўлдим, севгилим.
Ўн саккизда қаддинг камолга етди,
Жамолинг шуҳрати оламни тутди,
Ҳуснингни ким кўрса, ақлин унутди,
Кўриб беқароринг бўлдим, севгилим.
Зўравонлик билан икки жафокор,
Сени айладилар рақибимга ёр.
Шарифингман токи танда жоним бор,
Муштоқи дийдоринг бўлдим, севгилим.

1918 йил.

✦ ✦ ✦

МУШКИН

Мактубга хитоб

Бориб ул ойга сидқидил билан бўл ошно, қоғоз,
Қошида ер ўпиб мендан дегил сонсиз дуо, қоғоз,
Қанотинг соясин сол бошига парвона со, қоғоз,
Ижозат бўлса, этгил арзи дилдан ибтидо, қоғоз.
Баён айлаб гапиргил бирма-бир ҳар муддао, қоғоз.
Қанотинг тебратиб даргоҳи олийга югургайсан,
Юзингни дам-бадам ул дори деворига сургайсан,
Тавозе бирла, жону дил била қошида тургайсан,
Майин овоз ила оҳиста ҳолимдан гапиргайсан,
Менинг-чун эрта-кеч ҳар онда айлаб илтижо, қоғоз.
Жадал айлаб, тараддуд бирла еткил васли боғига,
Насими арзи ихлосимни еткургил димоғига,
Равон айлаб кўзинг ёшини, бош урғил оёғига.
Малолат етмасин ноз офарин нозик қулоғига,
Паришон хотиримдан айла тақрири садо, қоғоз.
Ўзингни соз этиб, жон риштасидин торлар айла,
Босиб ҳар пардасини арзи-дил изҳорлар айла,
Наво бирла саҳарлар чоргоҳ, гулёрлар айла,
Қилур шафқат, умидинг узма, кўзни чорлар айла,
Тараннум чоғида хўб айлагил машқинг бажо, қоғоз.
Эгилмуш долу нундек қоматинг ғам бордан, Мушкин,
Кўрарман жавр токай бевафо дилдордан, Мушкин,
Топиб хилватда танҳо сўзладим асрордан, Мушкин,
Анинг кўйига тақдим айладим ашъордан, Мушкин,
Нигоҳи марҳаматга ўлса лойиқ деб ражо, қоғоз.

✦ ✦ ✦

КАМТАР

Ш О Д М А Н

Пахтакор халқим, сенинг донолигингдан шодман,
Тўлқин урган, ҳиммати дарёлигингдан шодман.
Қаҳрамонликда жаҳон оролигингдан шодман,
Даврим очган янги бир дунёлигингдан шодман,
Тонг каби қалбинг гўзал — зеболигингдан шодман.
Камтарин меҳнатсеварсан, даврада олижаноб,
Ҳур Ватан олдида шону шуҳратингдир беҳисоб,
Дўстларинг таърифинг айлаб ёздилар заррин китоб,
Шонли тарихинг зафарлар бирла тўлган боб-боб,
Меҳру номинг-ла дилимга жолигингдан шодман.
Ҳосилинг мўлдир сенинг, хирмонларингдир тоғ-тоғ,
Суръатинг ўхшар энга, ҳимматинг қайнар булоқ,
Фахр этиб сен бирла мен- Камтар, димоғим бўлди чоғ,
Манглайингдан бир ўпай, кел, пахтакор, очдим қучоқ,
Худди жонимдек менга ҳамроҳлигингдан шодман.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

✦ ✦ ✦

ИККИ ЁШЛИ ЎҚУВЧИ

Мюнхендаги «Квик» журнали Ким Унг-Йонге исмли корейс бола ҳақида қизиқ маълумотларни босиб чиқарди. Бу истеъдодли бола икки яшарлигида ўзининг «Юлдузлардан сўра» номли биринчи китобини ёзган. Китоб қўлма-қўл бўлиб кетган. Ёзиш ва ўқишни етти ойлигида билиб олган Ким беш ойлик чоғидаёқ юриб кетган, олти ойлигида бемалол юрадиган, ҳатто югурадиган ва корейсча гапирадиган бўлган, (ҳозир у, уч ёшга яқинлашиб қолган ва инглиз, немис, хитой тилларида сўзлаша оларкан). Етти ойлигида шахмат ўйнашни ўрганиб, бу соҳада ҳам зўр қобилият кўрсатган. Икки ярим яшарлигида 13 яшар болалар қатори мактабга қатнаб, интеграл ва дифференциал ҳисоблаш усулини ўрганиб олган ҳамда бу билан айниқса математика ўқитувчиларини ҳайратда қолдирган.

ДУНЁДАГИ ЭНГ НОДИР КИТОБЛАР

• Париж Миллий кутубхонасида сақланаётган «Папирус Присс» номли қўл ёзма жаҳондаги энг қадимги китоб ҳисобланади. Уни эрамиздан 2600 йил муқаддам Фивадан топишган. Бу қўл ёзма ҳикматлар тўпламидан иборат. Жаҳондаги энг катта китоб Нью-Йорк музейларидан бирида сақланади. Китобнинг бўйи — 3 метр, қалинлиги — 1 метр бўлиб, вазни 125 центнердир. Уни варақлаб кўриш учун электр аппаратнинг ёрдами даркор. Султон Маҳмуд II нинг 1953 йилда Туркияда босилган баёзи XX асрдаги энг чиройли китоб ҳисобланади. Бу нодир китобни яратиш учун турк рассомларидан қирқ киши саккиз йил меҳнат қилди. Гутенберг чоп этган биринчи таврот дунёда энг қиммат китоб деб топилган. Унинг баҳоси — 1 миллион 300 минг марка. Жаҳонда энг узун шеърни форс шоири Фирдавсий ёзган. Бу шеър 1 миллион 200 минг мисрадан иборат.

КУНЛАРДАН БИР КУН

⊙ Немис файласуфи Эммануил Кантнинг қизиқ одати бор эди. У лекция ўқишни бошлашдан олдин, тингловчиларнинг усти-бош кийимларидан бирон камчилик қидириб, уларни синчиклаб кўздан кечириб чиқар, ўзининг бутун диққатини ана шу камчиликка қаратар эди. Ана шундан кейингина лекцияни бошлар эди.

Бир кун студентлардан бирининг енгидаги тугмаси узилиб, ўрнида оқ ипгина қолганини пайқаб қолади. Кант бутун лекция давомида ана шу тугма ўрнига қараган ҳолда фалсафа ҳақида илҳомланиб гапиради. Буни сезган студент лекциядан қайтгач енгига тугма қадаб олади.

Эртасига Кант яна шу аудиторияга кириши билан даставвал кечаги тугмаси тушиб қолган студентни қидира бошлайди. Бироқ тугма қадаб қўйилганини кўрган Кант аччиқланадида, аудиториядан чиқиб кетади.

⊙ Итальян композитори Доницеттининг иш услуби ғалати эди. У мусиқий ғоялар топиш учун турли буюмларни соатлаб, то ўзи орзу қилган фикр келмагунча, томоша қилар эди. Уни Париж модалар уйи витринаси олдида тез-тез учратиш мумкин эди. Доницетти витринага қўйилган аёллар шляпаларини узоқ томоша қилиб туриб қолар эди.

Ниҳоят кунлардан бирида ателье хўжайини оддийгина кийинган композиторга шубҳали назар ташлаб, норози қиёфада сўради:

— Бу ерда сизга нима керак ўзи?

— «Лючия ди Ламмермур»нинг учинчи пардасининг финали,— деб жавоб беради Доницетти.

⊙ Бу воқеа 1907 йилда, Владимир Леонидович Дуров Кишинев шаҳрига келганида бўлган эди. Столипин реакцияси авж олган йиллар эди. Худди шу даврда Бессарабияда афсонавий қасосчи Г. Котовский пайдо бўлган эди. Котовскийнинг одамлари бой ва помешчикларнинг пулларини, қимматбаҳо буюмлари-ю, қуроль-яроқларини тортиб олиб, камбағалларга улашар эдилар. Полиция Котовскийдан ғоят қўрқиб қолган, фақат биргина 2-участка пристави Хаджиколи нима қилиб бўлса-да Котовскийни тутишга қасд қилган эди. Лекин унинг барча ҳаракатлари беҳуда кетади.

Дуровнинг программасида «Темир йўл» номери анча машҳур эди. Бунда цирк аренасига кичкина поезд юриб чиқади-да, вагонларга тўрт оёқли пассажирлар — ҳайвонлар ўтиришади.

Дуров поездга «анархистлар»нинг ҳужум қилишини кўрсатар эди. Вагонлардан пассажирлар чопиб чиқишар, Дуров уларнинг ҳар бирига муносиб ном берар эди: бири бюрократ, бири чиновник, яна бири исправник ва ҳоказо. Энг охирги вагондан Владимир Леонидович бир жуфт этик чиқариб олади. Бу қанақа этиклар, деб сўрашганларида, Дуров бу этикларни 2-участка пристави Хаджиколи Котовскийни қидириб юрганида қолдириб кетибди, деб жавоб беради. Хаджиколи эса циркда биринчи қаторда ўтирган бўлади. У қизишиб жаҳл билан ўрнидан туради-да, тўғри цирк директори Каламандининг хонасига кириб боради ва ундан Дуровни жазолашни талаб қилади.

Шунинг устига биров Хаджиколига бир хат тутқазиб кетади. Хатда, «Агар Дуровга тегсанг, ўзингни нариги дунёга жўнатаман. Котовский» деб ёзилган эди. Хаджиколининг қути ўчиб, секингина чиқиб кетади.

Душан ФАЙЗИЙ

ОНАИЗОР

(ДОСТОНДАН БОБЛАР)

Заравшон бўйида олмазор ҳовли,
Бунда яшар она,
Менинг онагинам.
Кўп йилки кимгадир интизор ҳовли—
Шунда яшар менинг қаҳрамон онам.
Йигирма йилдирки,
Ҳар эрта баҳор,
Она шошилади дарё бўйига.
Эрта тонгдан келиб,
Оқшомга қадар—
Секин қулоқ солар дарё куйига.
Қўлида бир парча сарғайган қоғоз,
Қалбида изтироб,
Кўзларида ёш.
Кимнидир кутади баҳору қиш, ёз,
Бир қалбда бўлурми шунчалик бардош!
Доим хаёл сурар дарёга қараб,
Бир нималар сўйлар—шивирлар лаби.
Гўё тўлқинлардан илтижо сўраб,

Шунда тилга кирар онанинг қалби:
«Неча асрларким,
Неча замонлар—
Тўлғаниб, мавжланиб оқар Зарафшон,
Унинг қирғоғида не-не инсонлар—
Тирикчилик қилган—этишган макон.
Тонглар ўтаверган,
Кун ўтаверган,
Бир ғилдирак каби айланган олам.
Инсон келаверган,
Инсон кетаверган,
Ёнма-ён яшаган севги ва алам...».

●

Қўлида бир парча сарғайган қоғоз,
Она сукут қилар супа лабида.
Қоғозга термулиб қоларкан бир оз,
Ғалаён бошланар шунда қалбида...
Шу хатни қўлига олиб ҳар сафар,
Кўзларига суртар, овунар она.
Қалбини куйдирган энг сўнгги хабар —
Фарзандидан қолган сўнгги нишона.

●

Она ўқиб бўлгач ўғлининг хатин,
Титроқ қўллари-ла босди кўксига.
Қанча кутди шундай шодлик соатин,
Уйқу ҳам, овқат ҳам келмай эсига!
Хат тутган қўллари қалтирар бирпас.
Ҳаяжонга солди фарзанд дараги.
Ким билсин,
Шу дамда қўллари эмас—
Қалтираётгандир балки юраги!
Ажабки,
Бир парча забонсиз қоғоз
Титратар инсоннинг борлиғин.
Баъзан забун айлар,
Баъзида бир оз
Дилини хуш қилар—ёзар ҳордиғин!

Ногаҳон чайқалиб хаёл дарёси,
Тўсатдан бузилди оғир сукунат.
Она вужудининг нури зиёси
Ўғлига,
Фронтга ёза бошлар хат:
«Салом, жондан азиз қора кўзгинам,
Олисда порлаган ёниқ чироғим!
Нечуксан, шунқорим,
Ширин сўзлигим,
Қалбимнинг мадори,
Ботир қароғим.
Мактубинг олдиму, суюнганимдан—
Бошим кўкка етди,
Кўксим тоғ бўлди.
Сенга мурод тилаб дилу танимдан,
Болам,
Қулоқ солгин менинг сўзимга —
Аёвсиз қиравер душман зотини».

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ҳар куни Тошкент Давлат циркида АННА РУССКИХ раҳбарлигида Совет Иттифоқида биринчи лилипутлар циркининг гастроллари

ТОМОША КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА БОШЛАНАДИ.

Ҳурматли газетхонлар!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ ГАЗЕТАСИГА 1968 ЙИЛ УЧУН

обуна давом этмоқда

«СОЮЗПЕЧАТЬ» КОНТОРАЛАРИ ВА АЛОҚА БУЛИМЛАРИ БУ ГАЗЕТАГА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛАДИЛАР.
ОБУНА БАҲОСИ БИР ЙИЛГА 6 СУМ.

РАДИОДАН ЭШИТИНГ

ДУШАНБА 9 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).

18.10 СССР санъат усталарининг концерти.

18.40 Ўзбекистон композиторларининг романслари.

19.20 Янги ёзиб олинган асарлардан концерт (татарча).

20.00 «Йиғим-терим палласи қаҳрамонлари» (русча).

20.10 Совет музикасининг 50 йиллиги. Композитор В. А. Успенский.

20.45 **«Партия ғамхўрлиги кучимизга куч қўшади»** (ўзбекча).

21.00 **Пахтакорлар учун концерт** (ўзбекча).

21.35 **Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз сўз** (ўзбекча).

21.40 **«Улуғ Октябрь хроникаси»** (ўзбекча).

21.50 Москва. Улуғ Октябрь хроникаси. «Сўнгги ахборот».

22.15 **Пахта далаларининг меҳнаткашлари учун концерт.**

22.40 «ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ» (ўзбекча).

23.20 **Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар.**

ИККИНЧИ

19.00 **Совет авторларининг қўшиқлари.**

19.30 Юмористик шеърлар ва ҳикоялар (русча).

20.10 Симфоник рақслар.

21.00 Ойбекнинг «УЛУҒ ЙУЛ» романидан парча (тожикча).

21.20 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. Такрорий эшиттириш.

СЕШАНБА 10 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ

8.25 **Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.**

9.30 Арфа учун ёзилган пьесалар.

10.10 Ф. Лист. Фортепьяно ва оркестр учун биринчи концерт.

10.30 **Ўзбек музикали драмаларидан парчалар.**

11.15 **«Партиянинг халқ бахтиёрлиги учун ғамхўрлиги»** деган суҳбат (русча).

11.25 Республика композиторларининг қўшиқлари.

12.15 **Чолғу куйлари.**

13.40 Сиз ёқтирган артистлар концерти.

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).

18.10 **Спорт эшиттириши** (ўзбекча).

18.40 **Юсуфжон Дадажонов чалади.**

19.30 **Футбол.** «ПАХТАКОР» — «СПАРТАК» (Москва). «Пахтакор» стадионидан олиб эшиттирилади.

20.15 «Юбилей мусобақалари илғорлари» деган эшиттириш (русча).

20.25 Концерт.

20.45 **«Сурхондарё атеистлари»** деган эшиттириш (ўзбекча).

21.00 **Пахтакорлар учун концерт.**

21.40 **«Улуғ Октябрь хроникаси»** (ўзбекча).

21.50 Москва. Улуғ Октябрь хроникаси. «Сўнгги ахборот».

22.15 КОНЦЕРТ.

22.40 **Улуғ Октябрь 50 йиллиги олдидан.** «Ўзбек ҳикоялари антологияси». П. Турсун. **«Қонун шунақа»** (русча).

23.20 «ОЛТИН КУЗ». Адабий-музикали эшиттириш.

ИККИНЧИ

7.15 Қардош республикалардан келган қурувчилар учун концерт.

8.25 Совет композиторларининг қўшиқлари.

19.00 ШОНЛИ 50 ЙИЛЛИК. Ойбек. **«Темирчи Жўра»** радиокомпозицияси (ўзбекча).

19.30 «Она ер куйчиси» деган музикали эшиттириш.

20.10 **Ўзбек халқ куйлари.**

20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.

21.00 **Пахта терими илғорлари учун концерт** (тожикча).

21.30 Қирғиз оммабоп куйлари.

УЧИНЧИ

14.00 **Музикали эшиттириш.**

17.30 «Поручик Киже» деган радиопостановка.

КИНОТЕАТРЛАРДА

9 ОКТЯБРДА

Замонамиз қаҳрамони (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун). **Нотр-Дам устидаги соялар** — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кечқурун).

Женя, Женяхон, Катюша — «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кечқурун).

10 ОКТЯБРДА

Замонамиз қаҳрамони (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Нотр-Дам устидаги соялар — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Женя, Женяхон, Катюша — «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 10/Х да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/Х да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/Х да **Тошболта ошиқ.**

ТЕЛЕВИЗОРДАН ТОМОША ҚИЛИНГ

ДУШАНБА 9 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ

Ўзбек тилида:

18.00 **Ўқувчилар учун беш йилликлар ҳақида ҳикоялар.**

Рус тилида:

18.20 Телеянгиликлар.

18.40 Совет Армияси жангчилари учун. «Жангчилар — Тошкентга».

19.00 Реклама ва эълонлар.

19.10 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

19.15 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Ғазалхон ёшлигим».**

20.35 **Юбилей вахтасида туриб.**

20.55 Телеянгиликлар.

21.15 ЯРИМ АСР ЙИЛНОМАСИ. **Абдулла Қодирий. Ёзувчининг адабий портрети.**

ИККИНЧИ

Ўзбек тилида:

18.00 **Ўқув эшиттиришлари программаси.** Ўқувчилар учун химиядан. «Элементларнинг даврий қонуни ва даврий системаси».

18.35 **Студентлар учун олий математикадан.** «Векторлар ва улар устида амаллар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эфирда «Молодость».

20.20 Транспорт қурувчиларининг меҳнат совғалари.

21.00 Телеянгиликлар.

21.20 Музикали маяк.

21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. КПСС тарихидан **«Ленинча партиянинг ташкил топиши»** деган темада биринчи эшиттириш.

22.00 Е. Пермяк. «Букри айиқ» телеспектакль премьераси.

23.30 Телеянгиликлар.

24.00 **«Жасорат».** Телевизион альманах.

00.50 Спорт ҳафта ичида.

01.10 Эстрада-67.

02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

Қирғиз тилида:

18.00 **Кураш ва яратувчиликнинг қаҳрамонлик йўли.**

18.05 Телеянгиликлар.

18.20 «ЛЕНИН ЙУЛЛАНМАСИ БИЛАН». Бадиий фильм.

19.45 **«Обон».** Телепостановка.

20.45 Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида:

20.50 Революция хроникаси.

20.55 Телеянгиликлар.

21.10 **«Менинг шаҳрим Махачкала».** Телеочерк.

21.30 **«Кругозор»** публицистик клуби.

СЕШАНБА 10 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ

Рус тилида:

17.55 Эшитиришлар программаси.

18.00 **«Звездочка»** тележурнали.

18.30 **Футбол бўйича СССР биринчилиги.** «ПАХТАКОР» — «СПАРТАК» (Москва). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида:

20.15 Телеянгиликлар.

20.35 **«Тошкент истиқболи»** циклидан эшиттириш.

20.50 **Дўстлар юмори.**

21.20 **Пахта далаларининг қаҳрамонларига шон-шарафлар!**

21.40 УВАЙСИЙ. **«Минг жафо бирлан».** Музикали лавҳа.

ИККИНЧИ

Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.

18.00 **Ўқув эшиттиришлари программаси.** Ўқувчилар учун. «Мактабда физикадан Беруний ишларини ўрганиш».

Рус тилида:

18.35 **Студентлар учун олий математикадан.** «Векторлар ва улар устида амаллар».

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Эшиттиришлар программаси.

19.50 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Колокольчик» театри.

20.10 Ўқувчилар учун. **«Пионерия»** киножурнали.

20.20 **Ёшлар ижоди.**

21.00 Телеянгиликлар.

21.20 Музикали маяк.

21.30 **Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун.** «Социализмнинг сиёсий иқтисоди». «Капитализмдан социализмга ўтиш даври».

22.00 Телевизион новеллалар театри. **«Буйруқ муҳокама қилинмади».** Премьера.

22.30 **Ярим аср йилномаси.** «1944 ЙИЛ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм.

23.30 Телеянгиликлар.

23.50 Украинада Россия Федерацияси санъати ва маданияти кунлари. Киевдан концертнинг иккинчи бўлими олиб кўрсатилади.

00.40 Тасвирий санъат усталари.

01.00 Музикали программа.

01.50 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ

«Радуга» ижодий бирлашмаси кўрсатади

18.00 **«Каспийдан Олтойга қадар».** Ҳужжатли фильм.

18.30 Қозоғистон область филармонияларининг юбилей олди кўриги.

19.00 **Футбол бўйича СССР биринчилиги.** «ҚАЙРАТ» (Олмаота) — «ДИНАМО» (Москва). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида:

20.45 «Альбомдан саҳифа». Концерт.

21.50 Янгиликлар.

22.00 **Совет киносининг олтин фонди.** «МАКСИМНИНГ ЁШЛИГИ». Бадиий фильм.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1967 йил 16 октябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй) тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Т. А. Жўраев: «Етти йилликда Ўзбекистон ва иттифоқдош республикалар меҳнаткашлари ўртасидаги ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам» деган темада.

Р. Я. Ражапова: «Туркистон республикаси ва туркфронт қўшинларида сиёсий органларнинг тузилиши ва фаолияти» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1967 йил 18 октябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва геофизика фанлари бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Ш. Руставели кўчаси, 114-уй, геология ва нефть ҳамда газ фойдали ер қазилмаларини қидириш институти мажлислар зали) геология минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

М. Мирасланов: «Оҳангарон кўмир ҳавзасини ва жанубий ҳамда марказий Мирзачўл каналларининг қияликлари мустаҳкамлигининг инженер-геологик шароити» деган темада.

К. Сафарбоев: «Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун Марказий Фарғона ер ости — сизот сувларининг фаслли ва кўп йиллик режимларининг шаклланиш қонуниятлари» деган темада.

Диссертациялар билан кутубхонада танишиш мумкин (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй).

РЕСПУБЛИКА ЖУРНАЛЛАРИГА 1968 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида, алоқа узеллари ва бўлимларида қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет — Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3.27.03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27.57; ахборот бўлими — В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.

9 ОКТЯБРЬ, 1967 ЙИЛ. Р 02158 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 3029.